

Οι Αυστριακοί πράγματι εκ του κέντρου και του άριστερου αυτού ένθα πάσα ενεργεια των Πρώσων είχε παραλύσει, ως εκ της ελλείψεως συνοχής, μεταφέρουσι τας κυρίας δυνάμεις των εις το δεξιόν του, προσβάλλουν πανταχούθεν τὸ ὑπὸ τὸν Ούλσεν σῶμα, ὅπερ, κυλλωθέν, καταστρέφεται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου. Ἡ νίκη ἐβλεπε πλέον ὀριστικῶς ὑπὲρ τῶν Αὐστριακῶν καὶ ὁ Φρειδερίκος ἀποσύρεται εἰς Πλάνιαν καὶ Νυμβούργον. Ἡ μάχη τοῦ Κ. ἐστοίχισεν εἰς μὲν τοὺς Πρώσους 13 χιλ. ἄνδρας, εἰς δὲ τοὺς Αὐστριακοὺς 6 χιλ., ἠνέγκασε δὲ τὸν βασιλεῖα τῆς Πρωσσίας νὰ ἐκκενώσῃ τὴν Βοημίαν. Σ.Ρ.

Κόλλινγκουντ. (*Lord Cuthbert Collingwood*). Διάσημος Ἄγγλος Ναύαρχος γενν. ἐν *Newcastle-Tyne* τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1748. Ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῶν 11 ἐτῶν κατετάχθη εἰς τὸ Πολεμικὸν Ναυτικόν. Ἐλαβε μέρος εἰς τοὺς πολέμους τῆς Ἀμερικῆς καὶ, διακριθεὶς κατὰ τὴν μάχην τῶν *Bunkers-Hill*, προήχθη εἰς ὑποπλοίαρχον. Τῷ 1780 προήχθη εἰς πλοίαρχον. Τῇ 1 Ἰουνίου 1794, ὡς κυβερνήτης τοῦ "*Harfleur*" διεκρίθη εἰς τὴν κατὰ τὸν Γάλλον μάχην ἐν *Ouessant*. Κατὰ τὴν ναυμαχίαν ἔξωθι τῆς ἄκρας Ἀγ. Βικεντίου (14 Φεβρ. 1797) διεκρίθη κυβερνῶν τὸ "*Excellent*", μεγάλως βοηθῆσας τὸν Νέλσωνα (μεθ' οὗ διὰ στενωπάτης συνεδέετο φιλικῶς), ἐκτεθέντα σοβαρώτατα κατὰ τὸν περιώνυμον χειρισμόν, ὃν ἐξετέλεσεν, ὅπως ἐμποδίσῃ τὸν Ἰσπανὸν ναύαρχον Κορδόβα, θελήσαντα νὰ πλεύσῃ ὑπὲρ τῆς Ἀγγλικῆς παρατάξεως, ἵνα ἐνωθῇ μετὰ τῶν 8 πλοίων του, ἀφ' ὧν ἐχωρίζετο διὰ τοῦ παρεμβαλλομένου Ἀγγλικοῦ στόλου, χειρισμόν ὅστις ὀριστικῶς ἔκρινεν ὑπὲρ τῆς νίκης τῶν Ἄγγλων (βλ. Βικεντίου Ἀγ. Ναυμαχία). Τῷ 1799 προήχθη εἰς ὑποναύαρχον. Κατὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Τραφαλάγ (21 Ὀκτωβρ. 1805) ἐπιβοῶν τὸν "*Royal Sovereign*", ὡς ἀντιναύαρχος, διώκει ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Νέλσωνος τὴν δεξιὰν στήλην ἐκ 15 πλοίων τῆς γραμμῆς τοῦ Ἄγγλ. στόλου καὶ συνεκρούσθη πρῶτος πρὸς τὸν Γαλλοῖσπανικὸν στόλον, τμήσας τὴν παρατάξιν τούτου εἰς τὸ ὕψος τοῦ 12ου ἀπὸ τῆς οὐρᾶς πλοίου, συμφώνως ταῖς προθέσει τοῦ Νέλσωνος (βλ. Νέλσων καὶ Τραφαλάγ ναυμαχία), καὶ συντείνεις μεγάλως διὰ τῆς ὀρηκτικῆς τὴν προσβολῆς εἰς τὴν περιφανῆ νίκην, τὴν κραταιώσασαν τὴν Ἀγγλικὴν θαλασσοκρατίαν. Πρὸ τῆς ἐπαφῆς, στραφεὶς πρὸς τοὺς ἐπιτελεῖς του εἶπε: «Κύριοι ἄς κάμωμεν σήμερον κατὶ διὰ τὸ ὅποιον ἐπὶ μακρὸν νὰ ὀμιλώσιν εἰς τὸν Κόσμον». Σημπλακεῖς δέκα ὀλόκληρα λεπτὰ πρὸ τοῦ Νέλσωνος καὶ ὑφιστάμενος ἀκλόνητος τὸ σφοδρὸν πῦρ τῶν πολεμίων, ἐστράφη πρὸς τὸν κυβερνήτην τῆς ναυαρχίδος του καὶ εἶπε *Rotheram*, τί δὲν θὰ εἶδεν ὁ Νέλσων διὰ νὰ εὐρίσκηται εἰς τὴν θέσιν μας, ἐνῷ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὁ Νέλσων θαυμάζων τὴν ὀρηκτικότητά του Ἄντιναυαρχου του ἀνεφώνει: «Ἴδετε μὲ τί ἄνδρείαν ὁ εὐγενὴς αὐτός Κ. ὀδηγεῖ τὴν Μοίραν του εἰς τὸ πῦρ». Μετὰ τὸν περὶ τὸ τέλος τῆς μάχης τραυματισμὸν καὶ θάνατον τοῦ Νέλσωνος, ὁ Κ. ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στόλου καὶ κατὰ τὴν ἐκφρασίαν τοῦ Γάλλου Ἀντιναυαρχοῦ καὶ διασημοῦ Ναυτικοῦ ιστορικοῦ *Jurien de la Graviere* «ὁ Κ. ἐκέρδισε καὶ δευτέραν νίκην ἐν Τραφαλάγ, δηλ. τὴν διὰ 14 πλοίων καὶ 4 φρεγατῶν διάσωσιν 17 ἢ 18 πλοίων του, ἀνικάνων νὰ πλεύσωσιν, ὡς ἐκ τῶν μεγάλων ζημιῶν, ἀνευ βοηθείας. Εἰς ἀμοιβὴν τῆς λαμπρᾶς ἐν Τραφαλάγ διαγωγῆς του ὁ Κ. ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ λόρδου καὶ τοῦ βαρῶνος τοῦ *Calburne* καὶ *Helroole*, ἐδέχθη τὰς εὐχαριστίας τῶν δύο Βουλῶν, 2000 λίρῶν ἐτήσιον εἰσόδημα καὶ τῷ ἐπετράθη νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ οἰκόσημον του τὸν Ἄγγλ. λέοντα μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν *Trafalgar* καὶ κάτοικεν αὐτοῦ ἀναπαύσασταί τῆς πρῶρας τοῦ "*Royal Sovereign*". προήχθη δὲ καὶ εἰς Ναύαρχον καὶ ἀρχηγὸν τοῦ στόλου τῆς Μεσογείου. Κατέλαβε βραδύτερον τὰς Ἰονίους νήσους. Τῷ 1807 ἐπενήβη πρὸς εἰρήνευσιν μεταξὺ Ρωσίας καὶ Τουρκίας. Τῷ 1808—09 διαρκῶς περιεπόλει μετὰ τῶν αὐτῶν στόλου καὶ ἀπέκλειε τοὺς Γαλλικοὺς λιμένας. Καταβλήθη εἰς τὸν σκληρῶν κόπων τῆς ἐστρατείας ταύτης, ἠσθένησε σοβαρῶς καὶ μεταφερόμενος εἰς Ἀγγλίαν, ἀπεβίωσε ἔξωθι τῆς Μινόσκας τῇ 7 Μαρτίου 1810. Τὸ λείψανόν του, μεταφερθὲν εἰς Ἀγγλίαν, ἐτάφη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγ. Παύλου τοῦ Λονδίνου, παραπλευρῶς τοῦ Νέλσωνος. Γ.Ν.

Κολλόδιον. Βαμβακοχυρίτις, ἀπολαμβανομένη ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος ἐπὶ τοῦ κοινου βάμβακος. Εἶνε διάλυσις τῆς ὀκτανιτρικῆς κυτταρίνης εἰς μίγμα 18 μ. αἰθέρος καὶ 3 μ. οἰνοπνευμάτος ἢ ἐν ἰσῆ ἀναλογία. Ἀπὸ τοῦ 1817 εἰσῆχθη ἐξ Ἀμερικῆς ὕγρον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο προσφέρον μεγάλας ἐν τῇ χειρουργικῇ ὑπηρεσίας. Παρασκευάζεται κατὰ διαφορῶς τρόπους, ὃν αἱ συνηθέστερα εἶνε οἱ ἑξῆς: 1) δι' ἀναμίξεως θειικοῦ ὀξέος εἰς 66° (800 γραμμαρίων), ξηροῦ νιτρικοῦ καλίου (700 γραμμαρίων) καὶ ὕδατος (750 γραμμαρίων). Τὸ μίγμα θερμαίνεται εἰς 60° καὶ εἶτα ἐμβαπτίζονται ἐν αὐτῷ ἐπὶ 15 ὥρ. βάμβακα (200 γραμ.), 2) δι' ἀναμίξεως θειικοῦ ὀξέος εἰς 66° καὶ νιτρικοῦ ὀξέος εἰς 40° εἰς ἀναλογίαν H₂ SO₄ δύο μέρη+HΛ₂ O₃ ἓν μέρος. Ἐντὸς τοῦ μίγματος ἐμβαπτίζεται ἐπὶ 15—16 ὥρ. βάμβαξ εἰς 90°, ἀποξηραίνεται ἐπὶ ἐξάωρον. Εἶτα ὁ βάμβαξ ξηραίνεται εἰς 30°. Ἡ βαμβακοχυρίτις αὕτη διαλύεται ἐντὸς διαλυμάτων ἐξ ἰσῶν ὀγκῶν αἰθέρος 62° καὶ οἰνοπνευμάτος 92°—95°. Ἡ διαλυτικότης τοῦ ξηροῦ κ. ποικίλλει, ἀναλόγως τοῦ τρόπου παρασκευῆς αὐτοῦ. Καλὸν προϊόν διαλύεται τελείως εἰς 7—8 μέρη αἰθέρος καὶ 1 μ. οἰνοπνευμάτος, παρέχον σύστασιν σιροπίου καὶ καθιστάμενον μᾶλλον εὐρευστον τῇ προσθήκῃ αἰθέρος. Τὸ ὕγρον διηθεταὶ δι' ὑφάσματος ἐκ γάζης. Χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ στρατιωτικῇ τέχνῃ ὡς ὀκτανιτρικῆ κυτταρίνης εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐκρηκτικοῦ κόμματος, ὡς καὶ εἰς ἄλλας ἐκρηκτικὰς οὐσίας καὶ πυριτίδας καὶ κυρίως εἰς τὴν βαλυστιτιδα, ἣτις συνίσταται ἐκ νιτροκυτταρίνης καὶ μετὰ ἡ ἄνευ προσθήκης κομφορᾶς καὶ ἀνηλίης. Ἐπίσης ὡς ἐπιχρῆμα λίαν εὐαίσθητων τινῶν πυροτεχνημάτων. Ἐν τῇ φωτογραφικῇ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν εὐαίσθητων εἰς τὸ φῶς ὑελίνων πλακῶν, αἵτινες δέχονται τὰς ἀρνητικὰς εἰκόνας καὶ

εἰς τὴν χειρουργικὴν πρὸς ἐπιζάλυμν τῶν ἐξ ἐγκαυμάτων πληγῶν, ὅπως προφυλάσῃ ταύτας ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ αἵματος. Εἰς τὴν τοιαύτην του χροῖαν προστίθενται ἐν αὐτῷ σταγόνες τινὲς ζροτονελαίου, ὅπερ δίδει εἰς αὐτὸ ἐλαστικότητά. Α.Σ.

Κολοσφάνιον. Οὐσία στερεά, χρώματος κηρίνου ὑελόδους, εὐθραυστος καὶ εὐθρυπτος, διασπύτης 1.07 περίπου. Χρησιμοποιεῖται ἐν τοῖς πυροτεχνουργείοις πρὸς παρασκευὴν τῶν φωτιστικῶν καὶ ἐμπρηστικῶν πυροτεχνημάτων καὶ τῶν πρὸς τέρψιν τοιούτων. Παρασκευάζεται διὰ τῆς ἀποστάξεως τῆς τερεβινθίνης. Πρὸς τοῦτο τὸ πνεῦμα ἀποστάζεται καὶ τὸ κ. ἐναπομένει ὡς ὕγρον ὑπόλειμμα ὅπερ ἀφίεται νὰ ρεύσῃ ἐντὸς αὐλάκος ἐκκαίμενου εἰς ἄμνον, ὅπως στεροποιοθῇ. Ἡ καλλιτέρα ποιότης αὐτοῦ προέρχεται ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν ἥλιον ἢ δι' ἀτμοῦ παρασκευασθείσης τερεβινθίνης. Α.Σ.

Κόλμπε *Ἀλέξανδρος*. Φιλέλληνη ἐκ Βερολίνου, πρῶην ἀξιωματικὸς τοῦ πρωσικοῦ στρατοῦ, διακριθεὶς εἰς τὰς κατὰ τὸν Γάλλον μάχας τῆς Δρέσδης καὶ Βατερλώ. Εἰς Ἑλλάδα κατήλθε τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἀπεβίβασθη εἰς Μεσολόγγιον, ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν φιλελληνικῶν κομιτῶν τῆς Γερμανίας, καταταχθεὶς εἰς τὸ σῶμα τῶν Φιλελλήνων ὡς ὑπολοχαγός. Μετέσχε τῆς πολιορκίας τοῦ Ναυπλίου καὶ Παλαιμηδίου, τῆς κατὰ τοῦ Δεσφίβης πασσά ἐκστρατείας τοῦ Νικητῆ, καὶ εἰς τὴν μάχην τῆς Ἀραχόβης. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βύρωνος, διορισθὲν λοχαγὸς τοῦ ἐπιτελείου εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη ἐκστρατείαν εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Λιγοβίτης καὶ τὴν θέσιν ταύτην διετήρησε μέχρι τῆς 18)1824, ὅτε διορισθὲν ὑποφρουραρχὸς Μεσολογγίου. Ἐπὶ Καποδιστριαῖον ἐχρησιμοποίηθη εἰς διαφόρους διοικητικὰς θέσεις ἐπιμελητοῦ τοῦ στρατοῦ καὶ ἀρχιεπιμελητοῦ τοῦ ναυτικοῦ. Τὸ 1860 ἀπέθανεν ἐν Πόρῳ, ἐκτιμώμενος ὑπὸ πάντων διὰ τὰς μακρὰς καὶ ἐντίμους ὑπηρεσίας του εἰς τὸ Ἔθνος. Κ.Θ.

Κολοβός. Μέρος τοῦ ἱματισμοῦ τοῦ στρατιωτοῦ, χρησιμοποιούμενον ἰδίως ἐν ἐκστρατείᾳ. Κατασκευάζεται ἐκ πλεκτοῦ μαλλίνου, ἢ μαλλοβαμβακίνου ὑφάσματος. Περιβάλλει τὸ σῶμα τῶν στρατιωτῶν ὡς ὑποκάμισον. Φέρει περιχειρίδας, ὅχι ὅμως καὶ περιλαίμιον. Κλειστοὶν πανταχόθεν, φέρει δύο-τρία κομμάτια πρὸς τὸ ἄνω μέρος τοῦ στήθους, ἵνα δι' αὐτοῦ διέρχεται ἡ κεφαλή, ὅταν ὁ στρατιώτης τὸ φορεῖ ἢ τὸ ἐκβάλλει. Τὰ κ. εἶνε διαφόρων χρωμάτων, πάντως ὅμως βαθέων. Κ.Θ.

Κολοβὸς Χοῆτος. Ἀγωνιστὴς ἐκ τοῦ χωρίου Παγκράτι τῶν Καλαβρύτων. Ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἐμπύστων ἀκολούθων τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὀποῖου μετέσχε πλείστον μαχῶν, διακριθεὶς πάντοτε. (*Ναυτ.*) Εἶδος ἀποθήκης ἐν τῷ ἀκροτάτῳ πηροῦ ἢ ἠρημνίῳ κῦτει πλοίου τινός. Ἐπίσης θῆκαι ἢ ἐρμάρια ὑπὸ τὸ πρῶστογον ἢ εἰς τὸν θάλαμον μεγάλης λέμβου. Γ.Ν.

Κολοβὸς Θεόδωρος. Ἀγωνιστὴς ἐκ Καλαβρύτων, ἐπολέμησεν ὑπὸ τὸν Ἄλ. Ζαΐμην καὶ Β. Πετριεζάν καὶ διεκρίθη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν διὰ τὴν ἔκτακτον ἀνδρείαν του.

Κολοκοτρωνάιοι. Οἱ πρῶτοι πρόγονοι τοῦ ἑτέρου τῶν δύο γιγάντων τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, ἀναφαίνονται εἰς ἀρκετὰ μακρὴν ἐποχὴν. Ἐπὶ τῆς σουλτανῶν Σουλεϊμάν τοῦ Μεγαλοπρεποῦς (1520—1560). Ἐπὶ τῆς μακρᾶς βασιλείας τοῦ Σουλεϊμάν ἐσημειώθησαν αἱ πρῶται ὀδύνας τῆς μεγάλης αὐτοκρατορίας. Οὗτω κατὰ τὸ 1532, ὁ Γενουήνσιος πρίγκηψ Ἀνδρέας Δορία, ἀνὴρ γενναῖος καὶ ὀρηκτικός, ἀποσταλεὶς εἰς τὴν Πελοπόννησον ἀπὸ τὸν Βασιλεῖα τῆς Γερμανίας Κάρολον Ε', ἐξήγησε τοὺς Ἕλληνας καὶ κατέλαβε τὸ φρούριον τῆς Κορώνης καὶ κατόπιν τὰς Πάτρας, τὸ Ρίον καὶ τὸ ἄντικρ' τούτου Ἀντίρριον. Αἱ Τουρκικαὶ φρουραὶ ἐσαγγήσαν τότε ἀγρίως παρὰ τῶν ἐξεγερθέντων Πελοποννησίων, μεταξὺ τῶν ὀποίων ἔδρασαν εἰς τὴν πρῶτην γραμμὴν καὶ οἱ πρῶτοι ἱστορικῶς γνωστοὶ Κ., ὀνομαζόμενοι τότε Τσεργίνηδες καὶ κατοικοῦντες εἰς τὸ χωρίον Ρουτάκι τῆς ἐπαρχίας Λεονταίου. Μετὰ τὴν ἀπόωρησιν ἐκ Πελοποννήσου τοῦ πρίγκηπος Δορία καίτῶν στρατευμάτων του, οἱ Ἕλληνες, ἐγκαταλειφθέντες καὶ πάλιν εἰς τοὺς Τούρκους, ἐπλήρωσαν πολὺ ἀκρίβη, ὅπως ἦτο φυσικόν, τὴν ἀνταρσίαν του ἐκείνην. Ἡ πατρις τῶν Τσεργίνηδων, τὸ Ρουτάκι, καταστράφη ὀλοτελῶς καὶ ὅσοι ἐκ τῶν κατοίκων του κατόρθωσαν νὰ διαφύγουν τὴν ἐκδικητήριαν μάχαιραν τῶν Τούρκων, ἐζήτησαν ἄσυλον εἰς τὰ βουνά. Τότε εἰς ἐκ τῶν Τσεργίνηδων, ὁ Τριανταφυλάκος, κατέφθηνε εἰς τὸ ὀρεινὸν χωρίον τῆς Γορτυνίας Λιμποβίσι. Βραδύτερον δὲ υἱὸς αὐτοῦ ὀνομαζόμενος *Δημητράκης*, ἐξῆλθε κλέφτης εἰς τὰ ὄρη. Ἐτερον μέλος τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν Κ. ἀναφαίνεται κατὰ τὸ 1611. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην χάρις εἰς τὰς ἐκστρατείας τοῦ Γάλλου Λουδοῦ τοῦ Νεβέρ Καρόλου Β', ἀπογόνου τοῦ Θωμᾶ Παλαιολόγου (βλ. λ. Κάρολος), ἐσημειώθη ἑτέρα ἐπαναστατικὴ κίνησις εἰς τὴν Πελοπόννησον. Μεταξὺ τῶν δραστήων τότε ἀναφέρεται καὶ ὁ *Λάμπρος Τσεργίνης*, ὁ ὀποῖος καὶ ἔδωκε πρῶτος εἰς τὴν γενεάν τὸ ὄνομα *Κολοκοτρώνης*. Καὶ ἡ ἀφορμὴ εἶνε ἡ ἑξῆς: Ὁ Λάμπρος αὐτός, ἐκ τῆς μάχης του κατὰ τῶν Τούρκων εἶχε καταλάβει μίαν πέτραν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐββαλεν ἐναντίον του, μὴ ἐνοσῶν νὰ κινήθῃ, τῶσφ μᾶλλον, καθόσον εἶχε καὶ πληρωθῇ σοβαρῶς. Τότε εἰς ἐκ τῶν συντρόφων του, στυγερόμενος πρὸς τοὺς ἄλλους, εἶπε δεικνύων τὸν Λάμπρον: «Τηράτε τον ποῦ κόλλησε στὴν κορῶνα καὶ δὲ λέει νὰ κουνήθῃ». Ἀμέσως τὸ ἔδωκαν τὸ παρελθόντων «Κολοκοτρώνης», τὸ ὀποῖον καὶ τοῦ ἀπέμεινεν ὡς κυρίως ἐπώνυμον, μεταβιβασθὲν εἶτα καὶ εἰς τὴν γενεάν του ὀλόκληρον καὶ δοξασθὲν τότε. Ὁ Λάμπρος εἶνε ὁ πρῶτος ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Κ., ὅστις ἐφορεύθη ἀπὸ τοῦς Τούρκους. Κατὰ τὸ 1667, διεξαγομένου φεβερῶν ἀγῶνων μεταξὺ τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑνετίας περὶ τὴν κατοχὴν τῆς Κρήτης, ἀναφαίνονται τρεῖς ἕγγονοι τοῦ Λάμπρου Κ., ὁ *Χρόνης*, ὁ *Λάμπρος* καὶ ὁ *Δημῶς*. Φεύγοντες τοὺς διωγμοὺς τῶν Τούρκων ἐν Πελοποννήσῳ, ἡ ὁποία δὲν ἔμεινεν ἀδιάφορος καὶ ἀσυγκίνητος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐκείνον, ἐπεραιώθησαν εἰς τὴν Στερεάν καὶ ἠνάθησαν μετὰ τοὺς περιφήμους κλέφτας τῆς Ρούμελης. Ὅταν δὲ βραδύτερον,